

Autoimunitní pankreatitida

Autoimunitní pankreatitida (AIP) je zřídka se vyskytující autoimunitní onemocnění. Představuje 2–4 % všech chronických pankreatitid. Vyskytuje se **ve dvou formách** lišících se geografickým rozšířením, histologickým obrazem i dalšími charakteristikami:

- **AIP 1. typu** (lymfoplazmocytární sklerotizující pankreatitida) je IgG4 asociovaná nemoc lokalizovaná v pankreatu. Postihuje spíše starší pacienty.
- **AIP 2. typu** postihuje spíše mladší pacienty, riziko relapsu je podstatně nižší než u AIP 1. typu. Bývá asociován s idiopatickými střevními záněty.

Pro oba typy je charakteristický nebolestivý **ikterus**, náhle vzniklý **diabetes mellitus**, radiologicky prokazatelné zvětšení pankreatu a autoimunitní porucha v anamnéze. Oba typy velmi dobře reagují na terapii **kortikoidy**.

Diagnostická kritéria HISORt z Mayo Clinic (2006) pro autoimunitní pankreatitidu jsou stanovena tak, že pro diagnózu AIP musí být splněna alespoň jedna ze skupin příznaků.

Histopatologický náález: musí být splněno alespoň jedno z následujících:

1. lymfoplazmocytární infiltrát se storiformně uspořádanou fibrotizací a obliterativní flebitida
2. lymfoplazmocytární infiltrát se storiformně uspořádanou fibrotizací a nejméně 10 IgG4+ plazmatických buněk na největší zvětšení

Klinický náález: musí být splněna všechna kritéria

1. CT resp. MR zobrazí difúzně zvětšený pankreas s oddáleným a periferním zesílením
2. difúzně zvětšený a nepravidelný ductus pancreaticus
3. hladina IgG4 přesáhne hodnotu 1,4 g/l

Terapeutický pokus: musí být splněna všechna kritéria

1. nevysvětlené onemocnění pankreatu po vyloučení ostatních známých příčin
2. elevace sérového IgG4 nebo histologicky potvrzené postižení jiného orgánu s infiltrací IgG4+ buňkami
3. ústup obtíží nebo výrazné zlepšení pankreatických a/nebo mimopankreatických obtíží po terapii kortikoidy

Odkazy

Související články

- Chronická pankreatitida
- IgG4 asociovaná nemoc

Literatura

- DITE, P., H. NECHUTOVA a M. UVIROVA, et al. Autoimmune pancreatitis. *Biomed Pap Med Fac Univ Palacky Olomouc Czech Repub* [online]. 2014, vol. 158, no. 1, s. 17-22, dostupné také z <<http://biomed.papers.upol.cz/pdfs/bio/2014/01/03.pdf>>. ISSN 1213-8118.
- SUGUMAR, A. a S. CHARI. Autoimmune pancreatitis: an update. *Expert Rev Gastroenterol Hepatol*. [online]. 2009, vol. 3, no. 2, s. 197-204, dostupné také z <https://www.medscape.com/viewarticle/708921_1>. ISSN 1747-4132.